

Veiligheidsregio Flevoland

Veiligheidsregio Flevoland
Postbus 501, 8200 AM Lelystad
Bezoekadres:

Provincie Flevoland
t.a.v. de heer P.C. van Maaren en de heer H.H. Sietsma
Postbus 55
8200 AB Lelystad

datum 22 mei 2023

behandeld door

onze referentie VRFL-223-3286

e-mail

uw referentie -

bijlage -

onderwerp Coalitieakkoord 20 april 2023

Geachte heer Van Maaren en heer Sietsma,

Wij sturen u deze brief, omdat wij u verzoeken het thema Natuurbrandbeheersing en de rol die de provincie hierin speelt als onderwerp mee te nemen in de besprekingen over het te bereiken bestuursakkoord van de nieuwe coalitie.

Situatie door klimaatverandering

Door het veranderend klimaat is het risico op onbeheersbare branden substantieel hoger geworden in de laatste tien jaar. Dit zal in de toekomst alleen maar meer toenemen. Niet alleen zijn de hoeveelheid brandrisicovolle dagen nu al verdubbeld, maar heeft de vegetatie het ook moeilijk om zich aan te passen wat leidt tot meer beschikbare brandstof. Zo waren van de afgelopen vijf jaar vier jaren erg droog en kwamen er jaarlijks enkele honderden tot bijna duizend natuurbranden voor in Nederland. Het is de verwachting dat natuurbranden nóg vaker zullen voorkomen door nog warmer en droger weer in de toekomst.

Londen, 19 juli 2022. Ter illustratie.

Deze dag was de warmste dag ooit in het Verenigd Koninkrijk. Het was meer dan 40 °C. Meerdere grote natuurbranden braken uit in en rond Londen. Gedurende vijf uur was de vraag om (brandweer)hulp groter dan het aanbod. Mede als gevolg van een tekort aan beschikbare middelen om incidenten adequaat te kunnen bestrijden, hebben op 19 juli 2022 in Engeland maar liefst 14 Fire and Rescue services 'major incidents' afgekondigd. Eén major incident afkondigen is al een zeer zeldzame gebeurtenis in Engeland. De hele brandweer van Londen en de wijde omgeving was ingezet. De burgemeester waarschuwde de inwoners geen risico's te nemen omdat de brandweer niet meer kon helpen bij andere incidenten. Ondanks een massale inzet was de druk overweldigend; het was onmogelijk om brandweerlieden voldoende te voorzien van rust, eten en drinken.

Meer dan 40 huizen gingen in de stad in vlammen op, delen van (spoor)wegen en van een luchthaven werden afgesloten. De brandweer sprak van de drukste dag sinds de Tweede Wereldoorlog.

Londen ligt op dezelfde breedtegraad als Nederland en kent vergelijkbare klimatologische omstandigheden. In 2019 was ook in Nederland sprake van meer dan 40 °C.

Nederland is in de afgelopen jaren geconfronteerd met een aantal natuurbranden die grote impact hebben gehad. Recente voorbeelden zijn de branden in de Mariapeel (2022), Nationaal Park De Meinweg (2020), de Deurnese Peel (2020), Wateren (2018) en de brand in Nationaal Park de Hoge Veluwe in 2014. In de periode tussen 2009 en 2011 woedden er een aantal grote duinbranden in het gebied rond Bergen en Schoorl en in 2010 op de Strabrechtse Heide.

Gelukkig was de brandweer bij de natuurbranden van de afgelopen jaren in de meeste situaties met een grote inspanning in staat te voorkomen dat er onbeheersbare natuurbranden ontstonden. Een aantal branden werd wel onbeheersbaar en leidde in sommige gevallen tot grootschalige evacuatie. Juist deze branden en de groeiende potentie op dit soort onbeheersbare branden deed brandweer Nederland een waarschuwing afgeven aan bestuurlijk Nederland: 'Het is niet de vraag of er onbeheersbare branden zullen ontstaan maar wanneer, en afhankelijk van de plek niet of er slachtoffers vallen maar hoeveel'. Brandweer Nederland roept daarom op tot een betere beheersing van het natuurbrandrisico door goed te kijken naar weerbaarheid van de natuur tegen natuurbranden, de impact van natuurbranden op mens en maatschappij en een integrale aanpak van natuurbrandbeheersing bij revitalisering bestaande bossen, realisatie nieuwe bossen en bij natuurherstel.

In het recent door wetenschappelijke instituten uitgegeven rapport Natuurbrandsignaal '23 wordt dit nader uitgelegd¹.

Door het Rijk wordt dit risico inmiddels ook onderkend in de in 2022 gepubliceerde Rijksbrede Veiligheidsanalyse, waarin de kans op onbeheersbare natuurbranden gekwalificeerd wordt als zeer waarschijnlijk. Daarnaast wordt de impact ervan op de veiligheid & gezondheid van mensen, de vitale infrastructuur en de economie geschat op ernstig tot zeer ernstig.

Wat nodig is in onze provincie

Binnen onze provincie liggen een aantal mooie, maar ook voor natuurbranden kwetsbare natuurgebieden. Deze natuurgebieden vallen of onder Natura 2000 instandhoudingsverplichtingen, dan wel onder vereisten uit de Natuurbeschermingswet. Deze natuurgebieden worden doorsneden en mede gebruikt voor een grote variatie aan functies. Deze functies liggen in of grenzen aan het natuurgebied, zoals:

- mobiliteitsinfra (o.a. rijks- provinciale- en spoorwegen), vitale infra (o.a. tracés hoogspanning, gas, drinkwater), vitale objecten (trafostations, gasreducerstations, drinkwaterstations, etc).
- recreatieondernemingen: verblijfsrecreatie (vakantieparken, campings, hotels. etc.) en dagrecreatieparken (dierentuinen, pretparken, etc)
- Zorginstellingen (AZC's)
- Gebieden wonen/werken: villawijken, woonkernen en bedrijvenstrips

De interactie tussen al deze functies brengt een groot risico op het ontstaan van natuurbranden met zich mee. Deze kunnen leiden tot zeer ernstige impact op de gezondheid van mensen, natuurwaarden, continuïteit van ondernemingen, maar ook op het openbaar bestuur.

Natuurbrand is in Flevoland een reëel risico, maar nog niet expliciet genoeg opgenomen in de regionale risicoprofielen. Op dit moment is de Veiligheidsregio Flevoland i.s.m. met het bestuur en de natuurbeheerders de risico's en mogelijke maatregelen aan het beoordelen.

Er zijn in Flevoland veel natuurgebieden waar de aandacht naar toe moet o.a. op gebied van bereikbaarheid en brandpreventie.

¹ <https://nipv.nl/natuurbrandsignaal-23-meer-onbeheersbare-natuurbranden-met-grotere-impact-op-samenleving/>

Om dit risico aan de preventiekant nog beter te kunnen beheersen, is de provincie vanuit haar verantwoordelijkheid voor natuurbeleid bij uitstek de partij die een regisserende rol kan spelen waarbij zij samen met terrein beherende organisaties/natureigenaren, veiligheidsregio's, gemeenten, waterschappen en partijen uit andere betrokken sectoren (bijv. recreatie, zorginstellingen) kan werken aan een betere natuurbrandbeheersing. Gezamenlijk kan dan gewerkt worden aan de 'gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing'² om de risico's aan de preventiekant beter te beheersen. Wij willen voor het nieuwe coalitieakkoord graag inbrengen dat de provincie een regierol pakt bij deze gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. Daarvoor zullen ook capaciteit en middelen moeten worden vrijgemaakt.

'Wij zien veel kansen om in de natuurontwikkeling en het natuurherstel aan de voorkant maatregelen te realiseren die niet alleen kunnen bijdragen aan meer biodiversiteit, maar ook verdroging tegengaan en de provincie weerbaarder maken tegen natuurbranden.

Wij verzoeken u dit thema en de benodigde regierol van de provincie mee te nemen in het coalitieakkoord. Wij zijn van harte bereid een presentatie te verzorgen voor de formerende partijen over dit thema.'

Met vriendelijke groet,

Regionaal Commandant | Directeur Veiligheidsregio Flevoland

² <https://nipv.nl/wp-content/uploads/2022/03/20210630-BwNL-IFV-Gebiedsgerichte-aanpak-natuurbrandbeheersing.pdf>